

Опередивший время

Как Дмитрий Коркин применял технологию моделирования успешности борца?

Дмитрий Коркин... Человек, при жизни ставший легендой. Его вклад в развитие спортивной борьбы заслужил переоценить. О нём написано много книг и статей, опубликованы воспоминания друзей и соратников. Но я никак не могу понять, в чём его «финиш», говори молдёжным сленгом, современники Коркина говорят — тренер-мачтун, тренер, мечтанием своим открывший свою планету. В чём всё-таки его к NOW-HOW, почему именно его воспитанники становились победителями. Почему обыкновенный народец становился другим после разговора с Дмитрием Петровичем.

Совершенно очевидно, что Дмитрий Коркин использовал в своей работе очень важный компонент воспитания — психологическую подготовку. Этот тренер из глубинки сделал, на первый взгляд, невозможное: он соединил в своих воспитанниках ингушскую силу охотника саха и современную психофизическую настройку бойца. Очевидцы вспоминают, что ученик начинает поединок ни шатко ни валко, иной раз уступая сопернику. В перерыве Коркин с юмором совершил разлакировщик, расшибившие процедуры и в какой-то момент чю-то погнал борцу. И спортсмен как будто подсознанно — он приспособился в яростного бойца, борется из всех сил. Как отмечают современники, этот прием Коркин применял неоднократно.

Другой момент: Попасть в школу-интернат к Коркину в Чурчче было для якутского раненосильного зачинщика в отряд космонавтов. Такой был конкурс быть заслуженным в сто процентов. Ребята присыпали из всех районов Якутии. Но сегодня мы просто не представляем, то время, те далекие 70-е. Тогда доехать за пару тысяч километров, из одного края Якутии в Чурччу на возрасту 10-14 лет было непросто, даже рискованно. Это дети были дети простых кухозиников, которые совершили такое путешествие за пределы своего наслега первые. Даже состоявшего подростка со всеми современными приспособлениями (телефон, транспорт) вы не рискнете отобрать одного, а тогда зачастую скажут на перекладных (не в геновой иномарке) в Чурччу. Не будучи уверенным, что тебя звяжут в школу. Эта одна радость — «республика ШКИД». Полгода будущих мунджац, снимаясь бывшего условия разделения на этапы. Станица ребёнок занимался в общей группе, так сказать, варился общей едой. Коркин во времена вспышки гриппа разу не

прорвал слова, не подходит никому — общую разметку и основную часть проводили старшие ребята. И так прошло довольно долгое время. И если, о счастье — Коркин обывался оставаться на дополнительное время нескольком ребятам, это было равносильно выживанию счастливого бицепса и яичек. Почти все, кто выиграл этот билет, становились наставниками мастерами борьбы с присущей якутской техникой.

Еще живёт. Начало тренировки, вся группа сидит перед тренером и слушает его молчанку. Никто не смешает поднять глаза и смотреть на Учителя. Так как это недостойно и не соответствует внутреннему духу якутской нации Насгавинка. Да, самурайская школа осталась.

Так что же всё-таки применял в воспитании спортсменов Коркин? Смысл в том, что он открыл в себе способность кроме физической подготовки спортсмена готовить ребята психологически. Вероятно, он применял нейролингвистическое программирование (НЛП). НЛП — это технология моделирования успешности. В сознании учащегося создавалась определённая модель поведения. Стремясь оценить Коркина на новый актуален многое борьбы Саха, Тыва, Бурятии, Хакасии не умеют раскрывать свой потенциал в борьбе за медали. Конечно, из опыта Коркина нужно взять лучшее, дополнить своим творческим поиском.

Более того, не нужно стесняться перенимать опыт первооткрывателей со всего мира. Китай не считал экстремальным экспериментировать вслед. Всегда в себе всё лучшее, применительно для собственного потребления. Китай стал мировым лидером и в спорте тоже. Приводитесь, китайский спортсмен не подвержен психическому воздействию. Он психологически запрограммирован спортивные занятия безоружны перед реалиями жизни, повергнуты спокойствием подчинения.

А Виктор Лебедев сиё может показать в самой Европе на Рио-де-Жанейро. Да, да, да! И приводите примеры от сохраняющих ходячую голову. Да же в тот момент, когда, казалось, ноги ушли, он сумел превратить ситуацию с выходом за ковер — наше №2. А всё можно было решить в первом периоде — наше №1. Если бы Виктор предусмотрел в скользкой подготовке варианты, когда он работает первым номером. Он психологически растерялся привычному

счастью — тому дважды мне! Всю жизнь (вероятно скажут) он оценивался и научился побеждать из этого положения. Он не скажет, что формула может дать такой путь уже в начале. Фортуна виновата своим рывком хвостом.

Вот пример успешного применения психологический защиты. По мнению некоторых специалистов, замеченный боксёр Костя Цио скончался от перенесённой им болезни при подготовке к финалу чемпионата мира. Встречите бой с Зеб Дьюэйлом. Концепция Кости была запрограммирована. Он сумел воспользоваться целиком специальным пакетом и реализовать его. Хотя шанса Дьюэйла были убедительными, и начиная с этого момента было явно за американским боксёром. Но мы все помним, кто выиграл бой.

Ура-айхан!

Алексей ЦЫРНОВ,
тренер юношеской сборной команды России, психолог.

«Спорт Якутии» от 9 октября 2014 г. № 39.

Кэсэхчин барабан

ТЫНЫНЫ ОНОРУУ МААСТАРА

токарий, ууттуур столяртар, събварктарыр ашиары, арасас размердаах чыкышар, арасас үнүстүрүмүнэр (богарка, плифовальчыр, быйар-отор, эрбир, ола.) кырын-кырлынчынан, анал миистигор борзактогончуктуулар.

Мин сүйөвэр көмөр Сэмэн тынг оторон бүләрэн ээр эт. Иккى тын көмөртүү түрүшүр. „Тынын хайдын оторолорун бастаан маңы ташастырь комбинос (очнодорю промкомбинат дюнэр) корбутум. Александр Цыковсон онторо сүйөвэр. Онорусхадаа жибиттөдүн сапалыгым, 2000 сүйөвэр бастакы тыбыны онорбулум. Бастаан аймахтарбар, габаарыстарбар онорбулум. Бийнин уултуулдум. Ити комзанын сывра 20—25-ти тыныны онорбулум. Бийнин бу 25-с тыным. Онон барын 300-чээ тынын буслулаа булдуру. Дын синтэрэр. сакаастырь. Тыныштарын хайлыштар, сакаастырь, сыйыш жииндер. Дыккуусайчыл, Шагиттана, Мэрг-Ханастан кылары сакаастын онорторбугчар. Көмөй, сүннүүден, бири. Бойзюю көмөй биэрэн сакаастынчылар да баалшар. Бос маңынчи онорбулум. Барын 4 хайлыштын киирор — иккى сююнчуктар, иккى түзүр. Опорор онорбулум, зорчынин кылары онорон биробин. Минарыштын бойзум будушибын.

Манылаха силюсук ойуур наңайыстырьбын тэрэлгээ бөвүү союзуюнчылырын олус кырхы конкулут бирэр. Онон анынчынга күнгүлбөн. Унаш дүйнүү жильтүрү бүсөвир. Тынын таңынан ысыланы, оствуу, сакшюс, ыскамылайка, толупон, сибзеки уурир тристакчыры, ола, онортуубун, сакаастырь, орнаменттыбын“,— дын бишиннегүрүү.

Аны юлин из баглюону түншисе офортообут тэрэлгүрлийн коридордо. Гимнир кылардан таңгайлан онорогор ашиялах күтүү, эти маңынчылар ашиялах, минчылды ууран маңынчылар, чокчунчылар ашиялах онорукчар баалшар. Унуондорин

боруобалыбын, чүүгүйсүр, табылыштар зөйт. Джонни коронор бийирбийтэр, утуктуу онорон түншисе бүлүбүтүр.

Сөзүн унашын ойо зордуктасын собуулур. Кыра кыралан унашар зөйт. Мажса сыйынчылаа булати тутуу биргээдүүчүр үзүүбүт. Чурччы орто оскуулалы маастарлакайылар утуктуу үзүүнүүт. Уоллартарын унаш иттишэр унувар. Ушкан улаша Вацлик тынын оторуга комбинос, билини бойтой миистигор кыларын. Дын, или курдук. Сөзүн иштүүлүү, унаш, бар, дөвүгүр, паланынан комбинос озорор.

Алексей СЛЕПЦОВ.

Сахаэр быйыр-быйыргылттай маңынчы, тимиризти узапар уус дыннордоохторо. Бастынг маастарлар онорукчарда быйынчыларынка сыйынчылар, кишилердээ эхбөх саклае киирор. Билинчи да коми дыннурдаах — уус дыннумут эхбөхтэр. Киниңгүрүү бийрээстэринэн маңынчы, тимиризти уванаачы Семен Семёнович Егоров булашы.

Чурччы солижинчилгүр Тагары дынгын томторугчан алчары Гарыкай азынан уулушсан кирикчес дынгындаа кудух онорукчар, түзсүйдүүлүүн болгон. Итеппэ Людмила Николаевна, Семен

Семёнович Егоровтар дын көрсөткүр. Онорор. Ханчайыны уксутор дынгын кылары биригү тутушубуу маастарлакайыг уланы сыйынчыларынкорсукхосон. Итеппэ мас устуруустуур, хайлтар.

Айар аргыс

“Саны олох” ханынг анал сыйнырынта

Чуранчбыгт улуунтар айар-тутар дюбурсаах, хоноон курдук уустук тутуллаах суруйууга бийзүрчин холонор дын элбээг үүртэр. Бүгүннү “Айар аргыс” ханыншыгт анал сыйнырынгыгар санга ааштардады билүүнүүрөйт. Күнтү аацааччыларбыг, сана ааштардад хоноопорун астын-дуоңунаа ааңылаахыг, сондоогүк сыйналдаахыг дизн бүк эрнэбиг.

Александра Николаевна (Кириллина) Шеломова – 1961 ойллааха Чуранчы соройонун Чаңыр нэнлигээр төрөөбүтэй. Идэтийн библиотекарь 1989 ойллааха Алаабар нэнлигээр иймит булан калэн, ер сыйларга Алаабар орто оскуолатыгар библиотекарьнан улажээбиг. Билигин бочуулсаах сийньяланга спорор, иши уол амарах ийзэт, тапталлааха кэргэн, сизтэр мааны эзлээр. “Обо эзджилтэн кинийни опус умсугуулан авабын. Айлымны ис тутулун кистагэнин тайа сатьэр, ырьтар биир себүлүүр дьарыгын. Кыра эзджилтэн хоноон аваарбэн оддоробун бочуулсаах сийньяланмар спорон, чараас зэгэм ситимэ аваачын дуунтын қыльн таарыйан, төрөөбүттылын уралы күнүн ыльяннаар ханынк диж санааттан, урукүттэн сабуулур дьарыктар төннүүм,” – дизн Александра Николаевна көспүр.

Мунаарыны

Омуклут сидээр ханнаны? Обузим уосжэбйт алааңар, Инирах ийз тыгбар, Итээжбйт ичигэс тынчнээр?

Олохлут тэтиймэ хайдары? Бэй - дуол улуссан, Атышы - тутуу, айбердаанын, Калдүн олох кеечнээс, Омуужум сүтэр күттала?

Дээ, бу тобоу кардуубут? Ханен да кастуубот кырдыгы, Дынгилгээх дьолг авын, Ханен да кахтибот кэрнэ?

Тон үзим тынала мускулар, Мунхахат муларык бурбайар, Кенүүл сөрдүүк тынна, Алааспар мунчаза мунар.

“Тыл тынна...”

Итишлебит ийз тылым Абыс аартьыгы арьбер, Тобус тойтуу туубар, Холбайар даржон саналсаах. Хомутуннаах тыл шыткынынта?

Төрөөбүт төрүт тылым Кемүс сургуу аахтарар, Кичэл хистэлэн гээр, Айар эйэс кизилтүүр киплэрээр - Уран тыл талба таабырьна?

Сайдам сакам тыла Инирах избиини эзлэцээр, Вий-санаяны утууннаар, Тынчнээр дыверэтийр, аналлаах - Добун даржон алтынтынта?

Кынат

Айылба анаабыт кынната Хомторуун хотойгоо, Булбу булар сургаа, Талезэн турасыбар, Хомурдус арааңар, Бынкалькы бирдааха, Күвх испэх сахсырбажа...

Онтон кини кестүбүт кыннатаах Кетэр кини ыра санаатта Дын эшинэн, Бах сирин, Тайдын урдуунон,

Алаас сабатынан, Кынрай халлаанга, Кизн күвварга...

Терүт дойдум

Үемэх үем хакхалаах, Хаарыс хатынг хаймынлаах, Кулумисс камус урсуннаах, Тальны үрүзүмтээлтэй, Кутум-сүрүм ситимэ

Силигшии уүнэр маастаах, Нырээй сиром тэфрыннаах, Толомон нуурдаах мырааннаах, Талба сирим толоонум - Килим түслүүт түбтө

Сүүгэй сумынзэх оттоос, Арабас дьоодьбүүт кырдэллаах, Чолгийар альгитаах айылбалаах, Ахтар, санын Чакырьм - Бийгизм ыбаммыт түвэлтэй

Боотул Ус обүргэлэх, Сайдам сээд ыаллаах, Уннуур ыччэт дьонноох, Төрөөбүт төрүт дойдум - Дылбам биңирэм болбээ

Адам хараба..

Тыла суха эвбэних, Куус-сэкин энинэ, Мин баран эрзбин Бу күнүм сиритэн. Хоруута саназма, Харазста көрүмэ, Утгуулан дойдуга Эн хаалтын, мин жээним, Этэнгээ олороор дуу, ыльчсанын барахсан. аныбын...

Өхийдүүм, Мин үзүүм дывжкаанын, Сылбэйн-халтыйн, Үерүүлэх күннэрбүйн, Карсубут ыар киннин, сутултүн, Өхийдүүм, Мин үзүүм дывжкаанын, Сылбэйн-халтыйн, Үерүүлэх күннэрбүйн, Мин үзүүм дывжкаанын, Сылбэйн-халтыйн, Үерүүлэх күннэрбүйн...

Хархылт иччүүлээр, Диригнийн көрүүлээр, Аахтын дии, обжкоом, Харагын сэнзин, Барытнын эндэвтүүн! Бу орто дойдуга Олохлун тумухтүүр, Буталык күннэрим, Дыллооктук олороор! Обжкоом, быранаас!

Мин Адам хараба, Калсэбүт кэс тылын, Аймана вахлыта, Чуор дуунам эйзэтэ.

Алекsey Гаврильевич Попов – Байыл Уола, 1979 ойллааха Чуранчы соройонун Арылгаах налигизэр төрөөбүтэй. Идэтийн судовой механик 2004 ойллааха Джокууказдааңы командной речной училище изнитэн адмирал Невельской артиллерии Владивосток курорт муратбаа техникум 2009 ойллааха сицилийн эзлэх төрөөвүүн төрөөвүүн. Алекsey Гаврильевич хоноону 2004 ойллааха суруйяарга холоммутаа. Билигин “ПОРТ ААО” төрийнээд идэтийн улжиллийн-хамныы сэлдээр. Байыл Уола дизн азтыг талан ыбыт идэтийн кылары салтим-энзылымынхаа саарбаа сух.

Сир симээж сибэжиллии
Силэн түлпээн кээрбийн,
Алаас кынтаа уратынтын,
Абыльыр алтаахаа күүтээхийн.

Арахлакын санаабыттан буятын,
Азтын түслэж уослуттан,
Мээнээс симэй байзбин
Собуулуу кээрдүүн мин.

Санаарбалын сыйдаантын,
Суроктор кынтын сарбийн,
Эн эз мин түүлбэр,
Күүтээр күнүүн мин читим.

09.07.2018 сүл.

Билэбин тагтарын анытаа
Күнэээст сүрэхин ааларын,
Кэхтибйт сибэжиллии уостаантын
Дуунальын уоскуланы булбажийн.

Аасьтъял эрэйбээтин түүнүүлээн
Сыл хонук заңылаа, Камсийни түшэх кыланын,
Арыалтын хаалбыйт олохкор.

Бориним энэ эн
Санаалтын тоостонтуун ынъектэн,
Олобун хаалбыйт кэрчигин
Тобутан олохтохтуук онгонун.

Кыллас да юм күндү
Күнлээр кынтаа түүлчилгээн,
Ситэри сиц соруккүн
Кылахын топоруу түнанан.

09.07.2018 сүл.

Кэхтэр кам калэ шилгина
Кынанар сонгаалзэх эрдэхээ,
Кэлэр кэрчүү киннэрбэр
Күн сирин дылгүүн билларбүн.

Сайдактан тахсар сарданаттан
Санаа санаанан салбанан,
Сирдээбүй олоклор соруктун
Ситэри барыттын синтээрийн.

Үйрэл ыраахха сүрдэлтэн
Үлгүүлжилтэн аараа быслатар,
Үйлсээн ызылхыары билбээх
Үйлсарыя эзилтн ылымынгын.

Баабайын ханнаран топорон
Баарбыгттан офорон хаяллааран,
Барыттын кылах баарынан
Барсон бүрээ турдарбүн.

28.07.2018 сүл.

Көрөв түстүбүт эмисжүү
Киор хайхынтын кыбысталын,
Кербөтүн утрын хархалын
Күнлүүн мизэж харзарартан.

Эзгийтэ санаатым эмисжүү
Эн бүнзийн уркуубутун,
Эзэсэр эзэр байзбүтэн.

Эн мин дээр кыммитин.

Суух барытаа билгигин
Соппутун биир түгээнгээ
Сылваас истин сыйныны
Саарбахаа абыланынга ылларан.

Билэбин күннээтийн мунгатай-шарын
Барбыт төннүүбүтэн билзилгэн
Быстахаа санаацаа ылларбыжын
Билигийн эз вийвэвүүкүн.

Онтон мин соробор эз
Олобум салбанырэн вийвэвүүнүүн
Онгости салтыбыйн инникаан
Он эзэн ылглат уржжум.

Төрүт ылыммийт эзилгин втынны
Тобоу оннугун биллимин
Талттыр эзилгин эйигигин эз
Тулуйбар буттуннаар бер эз
тийэбийн...

30.07.2018 сүл.

Устууас тыалгаа уйдаран
Тийэ турохтараа тылларым
Истинг санаам эйзэх
Ханынк да ыраактлан.

Тупалтын айылбабыннын мунчаваран
Суухтуубум күнээтийн сээгрин,
Испар тутар издийгийн
Эйизэх анааммын хархыстсан.

Абыланг абыгэр ылларан
Атварабын азар киннэрбүн,
Ахтынганын салбатын сарбээзин
Таланчарын күнээтийн күнчүүрээр.

Эн эзэн эзгийтэ
Этобин эйзэх мин,
Этэнгээ ырвах айантан
Эрэл уотуунан сирдэгэн.

01.08.2018 сүл.

Абыльыр ынъяар курбуктар
Утрын корбут хархтарын
Арахлат санаалар кицэллэр
Инийбит күлпүн уттууннааран.

Арай туулую дуу,
Он мин баам?
Кини аяттыгэр булларбүн
Билтам эзээ күн дэвлүүн.

Эн этий, эн этий,
Истингин мин сыйнаммын
ылтынан эзэ дуу?
Үйэлээ доторум булангын.

Соботок суржак аймандар
Күннээтийн долгуудар олунун,
Үрея санаацаа тууларын
Кини олунун кэтэнэр.

01.08.2018 сүл.

